

ISBN: 978-975-2482-49-4

© 2018 Ketebe Kitap ve Dergi Yayıncılığı A. Ş.

Ketebe Yayınları: 109

Öykü



Editör

Aykut Ertuğrul

Kapak

Harun Tan

Düzeltili

Cihan Aldık

Mizanpaj

Nilgün Sönmez

1. BASKI

Ocak 2019
İstanbul

ketebe.com

Ketebe Yayınları

Sertifika No. 34989

Maltepe Mahallesi Fetih

Caddesi No: 6 Dk: 2

Topkapı 34010 İstanbul

Tel: 212. 612 29 30

e-mail: ketebe@ketebe.com

Baskı ve Cilt

Matsis Matbaa Hizmetleri

San. ve Tic. Ltd. Şti

Sertifika No: 40421

Tevfik Bey Mah. Dr. Ali Demir Cad.

No: 51 Sefaköy Küçükçekmece /

İstanbul - Tel: 212 624 21 11

© Eserin her hakkı anlaşmalı olarak Ketebe Kitap ve Dergi Yayıncılığı A.Ş.'ne aittir.
İzinsiz yayınlanamaz. Kaynak gösterilerek alıntı yapılabilir.

Dönemeçler



YAŞAR KAPLAN

KETEBE

Yaşar Kaplan

Yazar, Filolog (İngilizce, Arapça, Farsça, Almanca, Latince). 1952 Niğde doğumlu. İmam-Hatip Lisesi (Kayseri), İngiliz Kültür ve Amerikan Kültür merkezlerinde (Ankara) özel İngilizce eğitimi. DTCF Klasik Filoloji (Yunanca-Latince) bölümünde başladığı yüksek öğrenimini İngiliz Filolojisi (İngiliz Dili ve Edebiyatı, Amerikan Dili ve Edebiyatı) bölümünde tamamladı. Ayrıca, Roma Edebiyatı, Eleştiri Kuramları ve Psikoloji Teorileri okudu.

Üniversite yıllarında Ankara Üniversitesi Öğrenci Derneği Başkanlığı yaptı. "Türkiye Millî Gençlik Temsilcisi" sıfatıyla 1974'te Japonya'da düzenlenen Uluslararası Gençlik Konferansı'nda Türkiye'yi temsil etti. 1972'de başlayıp çeşitli kurumlarda devam eden memuriyet hayatını 12 Eylül şartlarında DPT'den istifa ederek sonlandırdı (1981).

İlk öyküleri *Edebiyat Dergisi*'nde yayımlandı (1976-1977). 12 Eylül alâmetlerinin belirdiği 1978'de yayımına başladığı *Aylık Dergi*'yi son üç yılı cezaevinden olmak üzere on yıl süreyle yönetti. Daha sonraki yıllarda *Bu Meydan* (1989-1990), *Hüner* (1991-1993, 1997) ve *İslâm ve İnsan* (Almanya 2005-2007) dergilerini yayımladı.

İlk yayımlandığı hafta yasaklanarak toplatılan *Demokrasi Risalesi* (1985-1996 arası 42 baskı) nedeniyle 7.5 yıl hapis ve 2 yıl sürgün cezasına "çarptırıldı"(Ankara DGM 1985). Toplam 32 ay cezaevinde kaldı. Cezasının bittiği gün, başka bir eserinden açılan yeni bir dava nedeniyle, içeriden çıkmadan yeniden tutuklandı (1988). 28 Şubat döneminde bir yazısı nedeniyle Genelkurmay talimatıyla beşinci kez tutuklandı, saç ve sakalı kesilip asker tıraşı yapılarak Mamak Askerî Cezaevi'nde asker koğuşuna "konuldu"(Mart 1998). Üç kez cezaevine girdiği 1985-1998 sürecinde Ankara Ulucanlar, Bursa E-Tipi, Bursa Özel Tip ve Mamak Askerî cezaevlerinde bulundu.

1993-2000 yılları arasında yedi yıl boyunca köşe yazarlığı yaptığı döneme denk gelen 28 Şubat sürecinde, günlük yazıları ve konferansları nedeniyle hakkında toplam 36 dava açıldı. Davalar devam ederken iki dosyadan kesinleşen, diğerlerinden de gelmesi beklenen cezalar nedeniyle zorunlu olarak Nisan 1999'da Türkiye'den ayrıldı.

Çeşitli telif eserlerinden başka, Alex Haley'den *Malcolm X*, William Faulkner'dan *New Orleans Öyküleri*, M. Necatullah Sıddıkî'den *İslâm Ekonomi Düşüncesi*, Şeyh Abdülkadir es-Suffî'den (Ian Dallas) *Yarınkı İslâm* gibi tercümeleri de bulunmaktadır.

İçindekiler

BÖLÜM I
Toprakla Devlet Arasında / 7

BÖLÜM II
Elveda Kitaplarım / 20

BÖLÜM III
Ulus Boyları / 39

BÖLÜM IV
Öldürdüler Beni Kendi Öl'ümde / 106

BÖLÜM V
Yakalarsa Beni Şoklar / 145

BÖLÜM VI
Geleceğe Uyanış / 162

BÖLÜM I

Toprakla Devlet Arasında

- Zorluk çıkarmayacağınıza söz verdiniz komşular, unutmayasınız bunu, diyor muhtar. Her an gelebilirler. Bugün değilse yarın. Gelenlere karşı konulmayacağını sakın ola aklınızdan çıkarmayasınız.

Fıldır fıldır dönüyor gözbebekleri. Zor anlar yaşıyor.

- İlk düdük sesini duyduğumuzda, hep birlikte çıkar, köyümüze, nâmımıza yakışır şekilde, saygıyla karşılarız gelenleri.

Yağlı alnında, şakaklarında kabaran terler boncuk boncuk yuvarlanmaya hazırlanıyor. Elinden eksik etmediği ve mendil niyetine kullandığı yıpranmış beyaz beziyle bastıra bastıra kuruyor alnını. Alnında oluşan beyaz adacığa, deri altındaki kızıl dalgacıkları saldırıyor yeniden; kıpkırmızı kesiliyor yüzü.

- Size güvenim olmadığından söylediğimi sanmayın. Korkuyorum komşular. Bir fikirsizin bir akılsızlık yapmasından korkuyorum. Bilirsiniz, cendermenin şakası olmaz. Sırf kendinizi değil, ailenizi de yakarsınız.

- Aileyle kalsa!

- Doğru söyledin, komşum. Bi' aileyle kalsa... Bütün sülâle-niz, konu komşu kim varsa yanar sizinle.

* * *

Yarı kayalık yarı çorak topraklarla kaplı yan tepeleri ovaya doğru orak gibi açılarak uzandığı için köylülerin Oraktepe ismini verdiği yükseklikler, korunma içgüdüsüyle dereye sığınmış gibi duran küçük köyü üç yandan kuşatıyor. Vila-yete ve komşu iki şehre giden anayola bağlanan şosenin sağ yanında küçük akarsu boyunca sebze ve meyve bahçeleri uzanıp giderken, sol yanında geniş tarlalar, tepelerin ya-maçlarında ise seyrek üzüm bağları yer alıyor. Bahçelerle yol arasındaki küçük boşluklara rağmen kavaklar arasında düzensiz sıralar halinde yükselen iğde ağaçları ve ıhlamur-lar uzun dar vadide yeşilin rakipsizliğini ilan ediyor. Köyü kuşatan tepelerin düzlüklerinde yabani armut, alıç, kızılıçık ağaçları, küçük kümeler halinde oraya buraya dağılmış ardıç ve meşeler, onların daha yukarılarında palamut ağaçları ve karaçamlardan oluşan seyrek ormanlık alanlar çevreye farklı renk ve kokular katmaktadır.

Köyün su fakiri küçük ovasındaki topraklar insanları, dağlık bölgedeki topraklar hayvanları beslemekteydi. Köylüler için köy toprak demektir. İşleri toprakla uğraşmak, toprağı sevmek, toprağı işlemek, gerekirse hamur gibi yoğurup toprağı konuşurmaktır. Köylülükse toprağı doğmak, toprakla yaşamak, yerine göre toprak yiyip toprakla büyümek, toprağın parçası, toprağın çocuğı olmaktır.

Toprak işleme âletleri vardı ama, en güzel, en güçlü, toprağın da en çok sevdiği âletleri elleriydi. Elleriyle toprağı doku-nur, toprağı okşar, toprağı severlerdi. Ellerini hiç çekinmeden toprağı daldırdıklarında parmaklarının ucundan sevgi akardı toprağı. Ve toprak onlardan aldığı bu sevgiyle coşar, aldığıнын karşılığını baharda, yazda fazlasıyla geri verirdi.

Hamdolsun nimetleri çoktu. Ama en büyük nimet buğdaydı. Hattâ buğday, nimetin adıydı. Buğday dendi mi nimet, nimet dendi mi buğday akla gelirdi. Buğday emekti, buğday bereketti. Emek nedir diye sorulursa, o buğdaydı. İnsan emeğinin karşılığını görmek isteyen bir avuç buğday alıp ona baksa yeterdi. Harman başında buğday ortaya çıkıp da küçük bir dağ gibi yığıldıkta, daha paylaşılmadan, daha kimsenin olmadan o buğdaydan bir avuç alıp ona bakmak, ona dokunmak, onu koklamak, sonra da rezzâk olan Mevlâ'sına şükretmek, en büyük zevkiydi köylünün. Ellerindeki o bir avuç buğday, nadas-ta, ekimde biçimde, harmanda tınazda çekilen onca zahmetin yorgunluklarını söküp alır, emeklerinden başka sermayesi olmayanların toprağa adanmış bedenlerini bir anda hafifletirdi. Ellerinden toprağa, topraktan buğdaya geçen enerji yeniden buğdaydan ellerine geçer ve onları yeni ekimlere hazırlardı. Toprak işçiliği, toprakla bir tür enerji alışverişiydi. Vahşi hayvanların kış uykusuna yatmadan önce enerji depolamaları gibi, toprak da kış boyunca ihtiyacı olan, ekilene dikilene aktarıp onların baharla birlikte örtülerini yararak mevsimi geldiğinde çeşit çeşit ürüne dönüşmesini sağlayacak enerjiyi toprağı işleyenin sevgi eken ellerinden alırdı. Rızkın sürekliliğini sağlayan bir nasip döngüsüydü bu. Başu bismillah, ortası inşâallah, sonu elhamdülillah olan bir döngü...

Bir avuç buğday, bir avuç altundan değerliydi. Bir defa buğday mis gibi kokardı. Tarlada kokardı, harmanda kokardı, değırmende kokardı, fırın başında bekleyip çıkan çörekotlu ekmeklerden sıcak sıcak koparıp yerken çocukların elinde kokardı, sofrada kokardı. O buğdaydan yapılan mis kokulu tereyağı bulgur pilavının tadına doyum olmazdı. Ekmeğı lezzetliydi. O kadar lezzetliydi ki, katıksız yenirdi.

Sonra makineli hayat geldi, buğdayın tadı kaçtı. Önce rengi sonra kokusu değışti, buğday buğday olmaktan çıktı. Toprak emekçisinin demesine göre, suç buğdayda değıl, buğdayı bozandaydı.